

ABONAMENTUL
Pe an an : 24 Cor.
Pe jumătate an : 12 :
Pe 1 lună : 2 :

Număr de Duminecă
Pe an an 4 Cor. — Pe
an Zonări și America
10 Cor.

Număr de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
tratie.
Manuscrise nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Destăinuirile.

(§) Zilele aceste, cu ocaziunea serbării făcute în amintirea zilei de 3/15 Maiu 1848, societatea »Carpății«, înființată de români din țările coroanei ungare, cari în urma prigonișorilor au fost nevoiți să se despartă de rudele și de prietenii lor din copilărie și să-și părăsească țara, au dat pe față gândul »ascuns« al fraților săi adresând o depeșă M. Sale Impăratului Francisc Iosif I, alta M. Sale Regelui Carol I. și a treia lui Aurel Popovici, autorul cunoscutei publicații supra viitoarei mari împărații austriace. În același timp poliția reg. ung., care păză cu strășnicie la Blaj câmpul libertății, iar la Brașov mormântul poetului Andrei Mureșanu, a fost pusă în viuă emoțione de niște copii, care umpluseră pădurea de pe Tâmpa de stegulețe naționale românești.

Cum rămâne cu reprezentanții trimiși de români în dieta ungă, care declară în fiecare zi, că ei și alegorii lor sunt susținitori sinceri și leali ai statului ungă?

Ei spun adevăru, — nu mai începe nici o îndoială, că l spun.

Au fost — și nu de mult timpuri, când români se împăcaseră cu gândul, că viitorul lor numai în statul ungă se poate asigură și când nu mai îndrăznă nimici să le vorbească despre o întoarcere spre unitatea monarhiei habsburgice. Atunci au fost aleși actualii reprezentanți din dieta ungă ai românilor și ei au fost aleși tocmai pentru că erau știuți ca susținitori sinceri și leali ai statului ungă. Ei însă au fost huiduiți, batjocuriți și luati la goană atât în dietă, cât și afară de dietă și astfel iar ieșe la iveau dreptatea celorce stăruie dimpreună cu intru fericire pomenitul general Traian Doda, că nu e pentru români loc în viață publică a actualului stat ungă și că zadarnice sunt silințele de a le face loc în ea.

Iar se întorc deci inimile spre 1848 și privirile spre Viena și spre bătrânul monarh, care nu poate să facă și în Ungaria binele pe care-l face în celealte țări supuse părinteștilor sale purtări de grija.

E nemiloasă propaganda, pe care guvernul ungă și majoritatea dietei ungare o fac contra ființei statului ungă!

Milioanele agitate de viuă și legitimă nemulțamire știu, că Monarchul a stăruit să se facă reformă electorală pentru că nimici să nu se mai poată plângă, că nu e și pentru dinsul loc în viață publică a patriei sale. Pe când începe în partea apuseană și mai europenească a monarhiei reformă s'a făcut, în Ungaria ea se amâna de azi pe mâne cu invederata intenție de a n'o face decât aşa, ca și în viitor să fie excluși din viață publică cei ce nu sunt de un gând cu actualul guvern și cu susținitorii lui, care zic: ori va fi regatul ungă numai al nostru ori nu va mai fi!

Iată de ce se fac din zi în zi mai îndrăzneți cei ce stăruie pentru reinființarea

marei împărații habsburgice, în care li se face tuturora dreptate.

Nu i rămâne guvernului ungă decât să-i dea de rușine pe aceștia dovedind, că li se face și în regatul ungă dreptate tuturora și că e mai bine să fi cetățean al statului ungă decât al unei mari împărații austriace.

S'o facă aceasta și iar nu va mai îndrăzni nimici să privească spre Viena.

Programul de muncă al Camerei. Proiectul de indemnizare prezintat în ședința de ieri se va desbată Vineri. Senzația zilei de azi va fi răspunsul lui Andrassy ce-l va da lui Mezőfi în chestia reformei electorale. Vor urma apoi mai multe proiecte despre investițiile căilor ferate, reforma procedurei penale și pensiunea avocaților și a. Tot înainte de vacanțele de vară Camera va mai desbată proiectele de lege referitoare la autonomia bisericiei catolice, la congruă. Vacanțele vor începe către mijlocul lunei Iunie. Reforma dărilor, reforma legii electorale, se vor desbată numai la toamnă.

Pentru ședințele ce mai resteză până la vacanțe urgență decretată privitor la discuțiile bugetare de »lex Nagy Emil« nu mai e valabilă. Camera se va ajurna prin autograf regal.

Patru ședințe numai. »Az Ujság« scrie, că în cercurile guvernamentale se planuiesc reducerea ședințelor Camerei la patru pe săptămână. Începând din toamnă Camera va ține ședințe numai Marți, Miercuri, Joi și Vineri, — și zădeacă după amiază dela orele două până seara la opt.

Leafa honvezilor se urcă. Premierul Wekerle în ședința de ieri a Camerei în legătură cu proiectul legii de apropriere pe 1908, a prezintat și proiectul de îmbunătățire a lefilor ofișerilor dela honvezime. În motivarea proiectului se accentiază grelele referințe de trai. Jandarmeria va primi și ea leafă mai bună. Da, căci minotaurii sistemului sunt prea vrednici de cornul bănatășilor. Pe viitor pot da și mai întrecuți cu copita...

Modificarea legii sanitare. Ministrul Andrássy în ședința de ieri a Camerei a prezintat un proiect de modificare a paragrafului 1., parte II., din articolul de lege XIV: 1876. despre asemămintele sanitare. Proiectul conține și îmbunătățirea lefurilor medicilor de cerc. Pentru viitor se prevede că parte cea mai mare a cheltuelliilor salariaților medicilor să o suporte statul. Se face îngrijire și de locuința medicilor. Salarul fundamental e fixat în suma de 1600 cor. plus 200 cor. cvincverali. În scopul acesta ministerul a prelămnit 3,276.000 coroane.

Socialiștii creștini și solda. Se știe că partidul socialiștilor creștini a reclamat cu mai multă insistență urcarea lefurilor ofișerilor dela armata comună și că acest partid nici chiar cu termenul de 1 Octombrie 1908 nu a fost deplin mulțumit.

Audiența de ieri a lui Laeger, șeful lor,

a amuțit veleitățile din sinul partidului. M. Sa, scriu ziarele din Viena, e mulțumit cu punctele învoelii încheiate în privința soldelor. Lueger a convocat pe îndată o conferință a partidului, împărtășind aderenților săi dorințele M. Sale. Prin conferință partidului creștin-social deci s'a linștit și ultimul val de emoții stârnite de solda ofișerilor de la armata comună.

In preajma unei greve generale. Măcelarii din capitală au poimit de câteva săptămâni o viuă acțiune pentru îmbunătățirea simbriilor, declarând și greva în sinul branșei. S'a întâmplat însă că mai multe calze de măcelar au spart solidaritatea, ceea ce a dat ană la săngeroase încăerări. În noaptea de Sâmbăta trecută s'au tras asupra lor mai multe focuri de revolver, fiind unul rănit de moarte. Agitația în sinul muncitorimei de toate branșele în urma acestor incidente a crescut la culme. La greva măcelarilor se asociază pe încetul totă muncitorimea. Poliția a luat măsuri esteinse, îngrijindu-se și de miliție pentru cazuri extreme.

In o situație saturată de atâta patimi ministrul Andrassy a crezut de consult să amenințe din nou cu desființarea reuniunilor sociale. In capitală se cede, că dacă răspunsul ce l va da azi Andrassy în chestia reformei electorale nu va fi satisfăcător e posibil să îsbucnească o grevă monstru ce să se extindă pe toate ramurile vieții economice și să paralizeze pulsulația vieții de stat în întreaga țară.

Aniversarea Mitropolitului Mețianu.

Aniversarea mitropolitului Ioan Mețianu a fost prilejul unor sărbări frumoase în Sibiu, cu toate că a fost dorința expresă a I. P. S. Sale să nu se facă nici un sgomot în jurul acestei serbări.

Duminică — scrie »Teleg. Român« — după terminarea sf. liturgii oficiată în catedrală de către Preacuvioșia Sa domnul dr. Eusebiu R. Roșca, protosincel, director seminarial, asistat de protopresbiterul militar Pavel Boldea și presbiterul dr. A. Crăciunescu, profesor seminarial, s'a cedit o rugăciune pentru îndelunga viețuire a Inaltpreșfințitului domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, care înainte cu două zile a împlinit anul 80-lea al etății.

După eșirea din biserică, la orele 11, domnii asesori consistoriali, profesori seminariali, profesori dela școala civilă de fete, funcționari consistoriali și alți membri ai inteligenței române din Sibiu, s'au prezentat apoi în fața Excelenței Sale, pentru a-i aduce felicitări din acest prilej.

Oratorul a fost Preacuvioșia Sa, domnul Arhimandrit și vicar arhiepiscopal dr. Ilarion Pușcariu, care cu multă căldură a tălmăcit sentimentele celor prezenți în o vorbire de următorul patrunzător cuprins:

»Excellența Voastră! Înaltpreasfințite domnule Arhiepiscop și Metropolit!

Au trecut în tâcere anumite momente din viața Excelenței Voastre, care ar fi fost pentru noi cele mai plăcute și oportune ocazuni a ne arăta stima și venerația către Înaltpreasfinția Voastră, noboșorul și iubitorul Metropolit al bisericei noastre. Împlinirea a 50 de ani a preoției, împlinirea a 30 de ani a arhieriei, erau momente însemnate pentru a se manifesta biserica noastră națională prin căte o sărbătoare jubilară, cum s'a obișnuit înmea de astăzi la ocazuni și mai puțin însemnate. Să nu s'a întâmplat pentru aceea, pentru că Excellența Voastră așă depreciajă asemenea manifestări, și văți îndestulat cu conștiința, că văți face datorioa în viață scăză și că lumea nepreocupată și istoria va recunoaște și va aprecia după dreptate meritele Excellenței Voastre.

Dacă ar fi fost după puțin pretențioasa voe a Excellenței Voastre, să nu se pare nouă, că nici astăzi, a treia zi după împlinirea anului al 80-lea al bineșvântății vieții a Excellenței Voastre, nu ne-am fi prezentat înaintea Excellenței Voastre. Cu toate acestea, vă rugăm să binevoiți a ne îngădui, cel puțin nouă, cari ne ţinem mai aproape de Înaltpreasfinția Voastră, ca la cerc mai restrâns să vă aducem felicitările noastre din acest incident.

Când înainte cu 80 de ani fericita mamă a Excellenței Voastre v'a purtat pe brațe, dacă s'ar fi găsit cineva, ca în mod profetic să spună, că din iubitorul ei fiu va ieși un bărbat mare și vrednic al bisericei și nemului românesc, care se va ridica la cea mai înaltă treaptă literatică, și care cu mintea și strădania sa va aduce mult bine neamului românesc: cu greu s'ar fi sfiat cineva, care să crească aceasta prorocie. Dar necuprinse și minunate sunt căile profețiilor. Si noi admirându-o și închinându-ne ei și mulțumim, că a dat bisericei și poporului românesc în persoana Excellenței Voastre un dibaciu conducător și înțelept Arhiereu, care în timpuri grele și-au apără interesele mai lăalte religioase și culturale ale poporului din situl căruia a ieșit.

Când venim deci astăzi, în ceasul al unsprezecelea, să ne descoferim sentimentele noastre de adâncă stima și venerație: ne exprimăm bucuria, că Dumnezeu spre binele bisericei noastre a ascuțiat rugăciunile ce clerul și poporul în toate Dumineceile și sărbătorile le înaltă către Cel întotdeauna și Vă ţinut »în pace, întreg, cinsit, sănătos, într zile îndelungate«, și totodată rugăm și astăzi pe Dumnezeu, că încă mulți ani să vă ţină, pentru că drept să îndreptați cuvântul aderătorului lui Hristos.

Sgomotoase »Să trăiască« au acoperit această frumoasă vorbire, la care Excellența Sa a răspuns adânc impresionat și emoționat până la lacrimi. A spus, că știa, că dragostea cu care e încorijat din partea credincioșilor săi, va cere aranjarea unor serbări mai mari și sgomotoase din prilejul împlinirii anului 80-lea al etății, și de aceea din adins a dorit, ca datul acesta să rămână ascuns și în taină, să treacă nesărbătorit, fiindcă nu sunturile în cari trăim de așa, ca să putem aranjă festivități sgomotoase, și fiindcă adâncile bătrânețe ale Excellenței Sale nu pot suportă greutățile legate de astfel de serbări sgomotoase și emoționante. Dupăcă însă taina totuși s'a aflat, nu are decât cuvinte de mulțumire la adresa celor din jurul său, cari nici cu această ocazie nu l-au trecut cu vederea. Imploară darul de sus asupra tuturor și îi roagă pe toți, să-i păstreze și pe viitor dragostea de până acumă.

Între puternice »Să trăiască« s'a încheiat apoi serbarea aceasta modestă, de caracter mai mult familiar.

Slujbă românească în Sarajevo.

Multă bucurie am simțit când am auzit despre transferarea domnului preot militar c. și r. ortodocș român Iosif Serafin din Trebinje la Sarajevo. Mai multă venea din părinte numai din cănd în cănd

la Sarajevo, să facă slujbă românească pentru feliori români ortodocși care servesc la artilleria de munte și la sanitar în acest oraș. Așadar nu nici nu s'a dat nici odată prilej să ţină mai de lăsată să slujba românească și unde va fi, cu toate că membrii Coloniei române din Sarajevo simțau de mult dorul, să audă rugăciunile către Dumnezeu în limba noastră românească. Prin urmare nici n'am asistat nici odată la slujbă românească ţinută de dl părinte Serafin.

Ieri Duminecă însă au ţinut că la 8 și jumătate dimineață va începe slujba într-o odaie din casarma militară Franz Joseph. Au venit la serviciul divin vreo cinci zeci de feliori soldați români foști din imprejurul Caransebeșului, și mai mulți membri din Colonia română, acei înșurați cu neveste, și cu copii.

Afără de acești au asistat și din preoteasă cu drăguța copilă, care umbă la școală primară din Sarajevo începând dela 1 Maiu a. c.

Trebue să spun, că consistorul din Caransebeș a fost foarte norocos când a ales și trimis ca preot militar pe dl părinte I. Serafin, căci atât purtarea lui părinte cât și vocea și placută, dău ceremonialului religios acea pătrundere, care ne sălășește să ne îndreptăm îninma și mintea către Atotputernicul, și cari sunt în stare să într-o odaie provizorie să ţină copleșească îninile creștine ca și când am fi într-o capelă sau bizantin — român.

Pe lângă aceste trebue să remarc, și predica foarte frumoasă pe care a ţinut-o dl părinte Serafin, o predică a cărui fond a fost evanghelia din aceeași zi, aceea Samareancă, la care trebuie să ne aducem amintire adeseori în viață noastră. Predica aceasta și altele (căci dl părinte ţine în toate slujbele sale feliorilor predici) vor contribui desigur la imblânzirea naturei feliorilor și vor ridica simțul religios-moral. Doim din înțimă, că preoții noștri pe la sate să povătuască pe această cale turma lor.

Dacă așă mai avea ceva de adăugat ce nu pot retăcea e cântarea bisericăască a soldaților, care din punct de vedere muzical e de tot slabă. Dl părinte Serafin și-a ales cel mai bun cântăreț, dar totuși cântarea acestora să în contrast cu vocea melodioasă a lui părinte.

Și aceasta e o dovadă că în districtul Caransebeșului nu se cultivă cântarea bisericăască pe la sate așa, dupăcum se recere în timpurile de acuma.

Rugăni pe d-nii invățători dela sate și orașe să învețe pe copil mic (băieți și feti) iecuinenile și cântările bisericășii, așa, ca să ne facă cinstire față străinii. Iată lărașii un teren pe care invățătorul poate lucra, căci rezultatul acestei lucrări se poate constata departe, departe de la căminul părintesc.

Slujba românească va ţinea dl părinte Serafin numai de două ori pe lună în Sarajevo, căci dl părinte trebuie să călătorească prin Bosnia, Croația și Dalmatia, să facă și pentru alii români, cari sunt la milție slujbă românească.

Noi membrii coloniei române deși plătim darea de cult (1/2 % din plătită) pentru biserica ortodoxă sărbătoarească, am plăti această dare și pentru o bisericuță fiecărată de mică românească în Sarajevo, căci deosebit e cam jenant să mergi cu nevasta și copila în casarmă, de altă parte trebuie și odaia pentru serviciul divin să fie la un loc unde nu se poate atinge nimănii, și odaia aceea trebuie să fie permanentă.

Sarajevo, 11 Maiu 1908. Teodor Filipescu.

Infrățirea anglo-franceză.

Fallières la Londra.

Întâlnirea din London a președintelui Fallières cu Eduard regele Angliei este expresia caracteristică, oglinda fidelă a înfrățirii dintre cele două state occidentale Anglia și Franția. Regele Eduard a dat un prânz de gală în onoarea președintelui Fallières care a mers la Londra să viziteze expoziția anglo-franceză.

La prânzul de gală dat în onoarea președintelui Fallières în palatul Buckingham regele Eduard a ţinut următorul toast în limba franceză :

— »Dumnezeu te-a adus dle președinte! Împreună cu regina suntem bucuroși că am avut fericirea de a vă primi în cercul nostru și deoarece acesta este primul caz că dv. veniți în Anglia, sperăm, că din această mică petrecere între noi veți duce cu dv. dulci suveniri. Mâne sper, vom cerceta împreună expoziția anglo-franceză. Aranjarea acestei expoziții este dovedă »entent«-ul cordial ce există între țările noastre. Din înimă curată doresc ca acest »entent cordiale« să devie »entent permanente« spre fericirea, înflorirea și amicitia acestor două popoare. Ridică păharul în sănătatea președintelui republicei franceze precum și pentru fericirea și înflorirea Franței mult iubite, pe care de mult o cunosc și admir.«

În răspunsul său Fallières a mulțumit mai întâi pentru primirea amicală de care a avut parte. A accentuat, că vizita lui în Anglia că și desele vizite ale regelui Eduard în Franția sunt private de poporul francez cu simpatie, care cu timpul se va înrădăcina așa de tare încât numai spre bu-naștarea și înflorirea ambelor țări va servi.

În sfârșit ridică păharul în sănătatea regelui și reginei, precum și pentru prosperitatea amicului dintre cele două popoare.

Din România.

Prințipele Louis Napoleon în București. Duminecă, cu expresul de Vîrciorova, a sosit în Capitală Prințipele Louis-Napoleon.

M. Sa Regele a fost la gara de Nord unde a întâmpinat pe înaltul oaspe, care se înrudește cu Suveranul nostru. De la gară, M. Sa Regele și cu A. Sa Imperială s-au urcat în automobil și s-au dus direct la Palatul Regal.

Aseară a avut loc la Palat un prânz înțim în care au luat parte Familia Regală și Prințul Napoleon.

După cum se știe Prințul Louis-Napoleon, care a fost primit la Viena de Imperatorul Francisc Iosif, se duce în Rusia, unde comandă un corp de armătă ca locotenent general.

M. Sa Regele și A. Sa Imperială au plecat azi dimineață cu un tren special în Sinaia.

Congresul medicilor. Duminecă, la orele 2 d. a. s'a ținut în Capitală al XII congres al »Asociației medicilor din țară«, în amfiteatrul institutului de bacteriologie.

Afără de medici, au fost de față la deschiderea congresului dñii Ion I. Brătianu, ministru de Interne; Anghel Saligăy, președintele Academiei Române; prof. dr. I. Cantacuzino, director general al serviciului sanitar.

Sedința se deschide sub președinția dlui general dr. Șerban Georgescu, care mulțumește dlui ministru Brătianu pentru interesul ce a arătat față de acest congres și pentru solicitudinea ce-a arătat o corpul medical în toate ocaziunile.

Dl ministru Brătianu răspunde că a primit cu mulțumire invitația de a asista la congres și că a venit ca să arate interesul pe care îl poartă medicii guvernului.

După propunerea dlui președinte, dñii ministru I. Brătianu și A. Saligăy au fost proclamați președinți de onoare ai congresului.

Dl dr. Gheorghianu, secretar general al Asociației, citește apoi darea de seamă asupra lucrărilor comitetului central. Dsa arată că comitetul a fost pentru înființarea farmaciei centrale, proiectată de direcția generală sanitată.

Aduce apoi elogii membrilor decedați și în deosebi memoria regretatului dr. Ion Radovici.

Dl prof. dr. V. Babes aduce elogii memoriei regretatului V. Lascăr. După propunerea dlui dr. Babeș congresiștii au fost așa în corpore la statua lui Lascăr, unde au depus o coroană.

La orele 9 seara congresiștii au fost invitați la un ceaiu la dl dr. Leonte.

Congresul își continuă lucrările.

Solemnitatea de la Academie. Academia Română a ținut sedință solemnă, er la orele 2

după amesi, pentru comemorarea sărbătorii naționale a închorărel M. S. regelui.

Ședința se deschide sub președinția domnului Anghel Saligny, fiind prezenți domnul Sturdza, P. S. Aureliu, P. Ponț, I. Kalinderu și mulți alii academicianii.

Dl președinte dă cuvântul domnului Dimitrie A. Sturdza.

D-sa spune că istoria este o enumerare de întâmplări și de silințe ce-și dau popoarele pentru progresul lor cultural și moral.

Ziua de 10 Mai este de o mare însemnatate pentru țara noastră.

Oratorul arată în ce stare se află țara noastră acum o sută de ani și cum este astăzi.

În noua situație în care ne aflăm, pentru că nu ne menținem în ea trebuie să ne amintim în ce stare înrăuitoră ne aflam înainte. Azi suntem în stat civilizat și respectat de toată lumea.

Boala celei mai însemnante care zguduește astăzi ca și pe oameni, sunt egoismul și învidia.

Fundamentul vieții noastre moderne s'a pus în 1859. Să nu fi fost hotărîrea Puterilor ne încrezut, probabil, în moartea în care ne aflăm înunci.

Vorbește apoi de însemnatatea Divanului ad-hoc, care a arătat dorințele țării în acele vremuri. Divanurile au fost primul pas făcut de poporul român spre calea progresului. Arătă desideratele de atunci ale Divanurilor ad-hoc, precum și cele 18 puncte pentru asigurarea bunului mers al țării și poporului.

Unirea principatelor nu era în spiritul puterilor doar că la o conferință din Constantinopol reprezentanții puterilor au făcut rezerve asupra acestui punct. Continuând, arătă apoi fazele prin care a trecut această mare chealiune pentru neamul românesc.

Aceste toate chealiuni au întâmpinat mari greuții până în ziua de 10 Mai 1866 când Prințul Carol a călcăt pe pământul României. Cuvintele rostite atunci de Prințul Carol au rămas programul neclintit al Regelui Carol.

Carol I a încheiat statul român; Carol I a dezvoltat o mare activitate pe terenul politico-economic, moral și intelectual. Iată ce a însemnat Domnia Regelui Carol.

România conlucreză azi la opera de pace și de progres, alăturașa cu statele civilizate.

De unde nu însemnam aproape nimic, pe terenul politic și economic, azi suntem o țară luate în seamă de toți.

Dl Sturdza sfărgește făcând urări pentru regale Carol și Dinastie.

D-sa depune apoi din partea guvernului un proiect manuscris slavon de pe vremea lui Matei Basarab, cuprinsând liturgia, scris frumos și cu multe minături, cu portretul lui Matei Basarab și al soției sale. De asemenea depune căteva mil de monede vechi românești dela Mircea cel Mare încoace, precum și planul gurilor Dunării executat de comisia europeană.

Dl I. Tanovicescu depune o carte rară și o crisoare autografa a M. Sale Regelui din 1867 drept Dm. Gusti, pe atunci ministru al instrucției, în care îl spune să dea o mie de galbeni societăți Academice și în caz când ministerul nu are bani să ia din lista civilă.

Ședința publică se ridică la orele 2 și 45.

Mențe excepționale nu le ar înlesni ieșirea deasupra competițiunilor de tot felul, cari încurcă și amânesc viața politică.

În literatură și mai cu seamă în artă, o relevare subită și luminosă poate să consilțească repede renumele. În politică trebuie ca faptele să respingă de suie de ori contestarea meritului pentru ca acesta să ajungă să se impune.

Vasile Lascăr, a cărui memorie o sărbătoresc astăzi, a avut o carieră politică scurtă; moarte l-a răpit dintr-o tocmai în momentul când începuse să în plină măsura capacitatea și a spiritului său larg și prevăzător. Dar chiar atât pe căderea timpului l-a lăsat să se reveleze că bărbat politic și ca jurisconsult, a fost de ajuns pentru cei care îl au cunoscut și l-au prețuit să-i ridice acesta înalte spre veșnică amintire. Ea reprezintă o lumină a societății românești, o ilustrație a băroului, bărbatul politic de mare valoare, al cărui cadru de activitate numai moartea prematură l-a îngustat, cetățeanul perfect, bun fiu, bun soț, tată plin de grijă copilloară.

Ca cel mai mulții din bărbății politici și parlamentari liberal, Vasile Lascăr a intrat în viață politică armat numai cu darurile firești ale spiritului său și cu cunoștințe dobândite într-o liniște lăborioasă. În afară de aceste lăsușuri personale, nimic nu i se leagă calea, nimic nu atragea asupra sa băgarea de seamă a celor cu care avea să și urmeze cariera. Totuși dela prima sa alegeră în adunarea deputaților în 1884 personalitatea sa puternică, ajutată de cuvântul său clar și energetic, să împus atenționă chiar și a celor mai dispuși a căuta defectele, decât a constata meritetele.

Am avut și eu atunci ocazunea să îl fac cunoștință; ne luasem însărcinarea să elaborăm împreună un antiproiect al revizuirii Constituției și al unei noi legi electorale, și am rămas îndată surprins de cărăția și largimea spiritului său, și, lucru mai rar pe atunci decât astăzi, de talentul de a formula precis și simplu ideile stabilită.

Vicisitudinile vieții politice, de care nimeni nu este apărat, și aceasta mai mult încă într-un mers normal al lucurilor decât în evenimente extranormale, au făcut că Vasile Lascăr nu a putut decât mult să răzuie să fie în situație de a arăta serviciile eminente pe care le putea aduce țării sale.

Venit în 1902 în ministerul de interne, el a atacat de îndată chealiunile de căpătenie de care atâtă buna administrație, ordinea și bunul trai în țară. Reforma sa administrativă, ale cărei merite erau contestate pe atunci, dar care sunt recunoscute astăzi, îngrijirea puterei publice pentru pază ordinei, îngrijirile medicale înzândând a se răspândi în toate comunele României, stabilitatea, aproape inamovibilitatea funcțiunilor publice începând cu cele polițienești, în scop de a scoate cu total funcțiunile administrative din luptele politice, ca consecință instruirea unei comisiuni disciplinare, menită a judecă actele unora din funcționarii administrativi, drept pe care ministrul îl avusese singur până atunci, tendința de a generaliza această sistemă până la cele mai înalte funcțiuni, ca unul din mijloacele menite să realizeze scopul de a face ca »Administrația să devină o a doua magistratură în stat«, după cum a declarat-o Lascăr de mai multe ori, acestea sunt punctele luminoase ale ministerului lui Vasile Lascăr.

În ordinea politică el mai indeplinește o schimbare, care are și va avea în viitor consecvențe fericite: garantarea secretului votului și măsurile de păstrare a ordinei în alegeri, măsuri, cari neferesc deosebit de barbarie ce se vedea în trecut în timpul alegerilor.

Meritele reformei administrative din 1903 au fost mult contestate; și era natural să fie. Vasile Lascăr nu era un liberal conform tradițiunilor. Spirit practic mai presus de toate, el nu ținea seamă de faptul, că partidul liberal propagașe mereu descentralizarea administrativă cea mai largă: el judecă că, cu elementele de cari se poate dispune în comunele rurale și prin județe este peste puțină a se îngrijii bine de interesele generale ale țării, și în fața trebilor imperioase de a schimba o stare rea de lucruri, lăsă principiul descentralizării pe ultimul plan. Acest mod de a vedea era nou pe atunci în partidul liberal și producea o emoție firescă. Astăzi punctele de vedere s-au schimbat; evenimentele generoase din Martie 1907 au dat spiritelor o direcție nouă,

și numărul liberalilor ce sunt conformi cu tradițiunea s'a înmulțit. Marea reformă săvârșite de un an încoace în toate, mai mult seamă de trebuințele sociale ce se impun decât de tradiții.

Noi cel bătrâni, cari am făcut și propagat acele tradiții, nu putem vedea fără o strângere de inimă evaporarea visurilor tinerești noastre; dar recunoaștem împreună cu cronicarul că »vremile sunt sub om, ci omul sub vremie, și păstrăm speranță, că vremile împreună cu societatea schimbându-se mereu, va veni și ziua realizării acelor aspirații, care rămân tot legitime și înalte.

Una din aspirațiile cele mai arătoare ale lui Vasile Lascăr, era măntuirea țărăniului de exploatare neomenoasă, care îl afundă din ce în ce mai mult în săracie; cu ce cuvine emoționate descrie el starea populaționilor rurale, lipsa lor de apărare în contra exploatarilor lacome, sărăcirea din ce în ce mai mare, mortalitatea cumplită a copiilor, și el, tată dulos din fire adăugă: »sunt »sate întregi unde nu se mai găsește nici o vacă și mor copiii de scarlatină, sărăcuii de el, pentru că nu mai e lapte spre a-l hrăni și a-l vin-deca«.

Cel dințial care a colectat un mare număr de contracte de învoieri agricole ruinătoare pentru țărani este Vasile Lascăr; el pregătește un proiect de reformă agrară, căci prevedea, împreună cu mulți alii, zguduirea teribilă, care a izbucnit în Martie 1907; adesea l-am auzit zicând »trăim pe un vulcan«.

Dar această frumoasă inteligență, pusă în serviciul unor înalte aspirații, s'a stins deodată, tocmai atunci când ajunsese la maturitatea și autoritatea care înlesnesc realizarea ideilor coapte prin cugetare și experiență.

Pustirea adusă de moarte în casa amicului nostru Lascăr, este ceva sfâșietor: el, soț bun și iubitor, își pierde soță; când începuse să se deplinească cu durerea acestei pierderi și a reluat cursul vieții pe lângă copiii săi iubiți, o boală nelinduplecă îl doboară, și toate mijloacele șiinței nu îl pot salva; unică și gingășă sa fie că, logodită lărgă patul său de moarte cu unul din trei filii lui Dumitru Brătianu și binecuvântată în lacrimile desprăjirei apropiate, se duce și dansă în tocul dragostei de viață, după zece luni de o căsătorie fericită.

Iată acum, din acea casă plină și fericită rămasă numai doi fii, purtând în sufletul lor un dulciu înțel.

Lângă casa lor, noi amicii tatălui, am ridicat acest monument spre a-l arăta și filor cu model, pentru astfel patru, pentru orice om eminent perde, să dobândească dol care să îl înlocuiască.

Domnule primar,

Domnia voastră, fiu al marei cetățeni, care timp de jumătate de secol a muncit cu strălucit succes pentru ridicarea și mărirea patriei sale, domnia voastră, care împreună cu doi frați sunteți trei spre a perpetua atât de bine memoria tatălui vostru și a lui urmă opera, înțelegeți mai bine decât oricine sentimentul ce ne-a miscat, și în mâinile domnievoastre, lăsu și viguroase, încredințăm statuia amicului nostru Vasile Lascăr.

Discursul domnului primar al capitalei.

Dl Vintilă Brătianu, primarul capitalei, a ținut următorul discurs:

Domnilor,

Sunt fericit că mi este dat să primeșc acest monument în numele orașului București.

Aș arăta, dle președinte, partea lăsată de Vasile Lascăr în viața noastră publică din ultimii douăzeci și cinci de ani. Deși încă din prima sesiune parlamentară în care participă, el colaboră la reforme de prima importanță, ca modificarea constituției, el a dispărut dintr-o tocmai atunci când lăsuările lui de organizație, de inițiativă, de energie și de perseverență și-ar fi putut manifesta roadele mai puternic, atunci când o participare mai activă și experiență mai desăvârșită în viața publică, puteau pune și mai mult în valoare aceste calități ale omului de guvernământ.

Scurta dar rodnică lăsu activitate în cei doi ani în care a fost ministru de Interne liberal, lăsă să se înțrevadă care putea fi acțiunea viitoare a lui V. Lascăr. Dacă a putut fi deosebiti de vederi asupra modalității în soluțiile ce el propunea, nimici nu a contestat nevoie de a rezolvi o oră

Inaugurarea

statuie lui Vasile Lascăr.

Dumineacă la solemnitatea inaugurării statuiei închinată bărbatului de stat al României Vasile Lascăr, ministrul de finanțe dl Emil Costinescu și primarul V. Brătianu au rostit cuvânturi inspirate de admirație față de cel răsărit acum în formele bronzului neperitor. Publicul bucureștean a răsunat cu sentimente plăină revelația faptelor morali bărbat. Dăm și noi acestea frumoase cunoști.

Discursul domnului ministrului de finanțe Emil Costinescu.

Domnilor,

Numai o carieră lungă conținește deplin meșterul omului politic. Puținele excepții ce se pot constata nu fac decât să confirme această regulă; și chiar acele excepții nu s'ar lăsi, dacă eveni-

mai înalte acele probleme importante, pe care proiectele sale de legi le aduceă în discuție și care erau inscrise în programul partidului liberal.

Este un merit incontestabil a lui V. Lascăr, că el a văzut răul și că a căutat să pueă toată energia și activitatea de care dispunea pentru a înlătura. Chiar dacă acea majoritate parlamentară liberală a putut găsi, după cum spunea dl Costinescu, că soluția dată era în contracicere cu tradiția de descentralizare, prin colaborația efectivă ce ea a adus în discuția acestor legi prin votarea ei a recunoscut pe deplin că grija lui V. Lascăr era dreaptă.

Evenimentele din Martie 1907 au confirmat și mai tare acea părere și au arătat că de mare nevoie este ca un partid politic — ori care ar fi opunerea adversarilor — să urmărească fără întrerupere și șovârșire aplicarea soluțiilor ce el crede spre binele statului și al poporului ce servește.

Ca ministru de interne V. Lascăr și-a dat toată grija pentru îndrepătarea administrației. Prin legile ce propunea el căută să pueă în aplicare cele două norme inscrise în programul partidului liberal: Pe deoarece să se scoată înflorirea politică de partid în sensul său al cuvântului, din administrație, pe de altă să asigure alegătorului dreptul său de vot în afară de orice presiune a administrației. Cu atât mai mult este locul să reamintim spiritul reformelor prezentate de fostul ministru liberal, cu cât acest monument se ridică în orașul unde aceste două refe au înflorit mai puternic.

Atât legea poliției cât și aceea a administrației comunale rurale, erau insuliate de dorința unei administrații mai bune, în care serviciul public să fie pus în serviciul statului, în ocrotirea intereselor generale și mai cu seamă spre folosul celor mai mulți și mai slabii.

Câtă nevoie este mai cu seamă azi de reamintit că un partid politic serios atunci când în realitate se crede menit a lăua asupra lui marea răspundere de a servi interesele unui stat, nu poate să aibă alt criteriu să guvernarea lui, decât subjugarea intereselor personale a celor generale.

Numai îi baza acestui principiu care a făcut tăria partidului liberal în trecut și-i va face lupta ușoară în viitor să pot dobândi rezultate înalte și sigure pentru bunul mers al națiunii și numai prin dobândirea unor astfel de rezultate, un partid politic își poate căpăta autoritatea morală care face din el un organism de stat. Altfel acțiunea lui este bătută și sbuciumată.

Aceeași grije dă interesul general, a arătat o V. Lascăr în măsurile ce a luate pentru apărarea sănătății populației dela sate. Mergând la răul cel mai mare, la mortalitatea din sate prin epidemii care secesau generații întregi, el a reluat sub forma infirmierii or ideală unor echipe volante, care să fie concentrate acolo unde primejdia era mai mare. Cu mijloacele restrânse ce avea, cu răul cel mare de care suferim, era desigur că și ambulanțele de altădată o mare și eficace măsură de prevedere. Deși criticate, și pe nedrept criticate, înființarea infirmierilor și a unui corp de agenți sanitari atașați la ele, indică desigur o nouă îndrumare în rolul statului pentru apărarea sănătății masselor celei mari a poporului său.

Acestea sunt câteva trăsături ale unei cariere adrobile înainte de vreme.

Cuvintele pronunțate de dl Costinescu la adresa noastră, sunt izvorite din vechea prietenie că l-a legat de Ioan Brătianu, ele îmi dau înșă prilejul ca la rândul meu, să reamintesc tinerilor filii ai lui V. Lascăr, situația grea în care se găsesc orice urmași iubitori ai părintelui lor.

Orice să zice, faptele bune se răsplătesc. Din nenorocire, în ceeace privește răsplata omului politic și aceasta cu atât mai mult cu cât acțiunea lui a fost mai puternică, ea nu vine decât mai târziu și este dat numai urmașilor lui să asiste la manifestările de recunoștință ale concetășenilor săi. El găsesc în aceasta recunoștință, pe lângă o mulțumire și consolație sufletească, și un ajutor puternic în viață lor.

Dar tocmai din această cauză, cu cât iubirea lor este mai mare, cu atât și situația lor este mai grea, căci în momentul când acest prinos de recunoștință nu este doborit lor. De parte de

a năzu să sporească valoarea unei opere ce nu se moștenește, grija lor continuă trebuie să fie ca prin întreaga lor viață să nu slăbească cel puțin din patrimoniul lăsat de părinți.

La fiecare pas ei trebuie să se găndească că dacă cetățeanul anonim se găsește obligat către memoria unui om ce a servit binele public, cu atât mai mult sunt îndatorați cel legăț priu sănge și afecțiunea fască, și că profită de această recunoștință.

Pentru noi, cel mai în vîrstă, sălăji a participa la lupta politică, este o grija continuă, pentru cel mai tineri, ca voi, este un imbold puternic, spre munca și bine.

Incheind, vă asigur, domnule președinte, că orașul București va păstra cu grije acest monument ridicat pentru a aminti un fruntaș al țării.

*
Ambele discursuri au fost ascultate cu o mare religiositate de numeroasa asistență.

Lupta în comitate.

Pe 1 Iunie n. c. orele 9 dimineață e convocată adunarea generală ordinară de primăvară a comitetului municipal al comitatului Sibiu. Se va ține în sala cea mare a casei comitatense. La ordinea zilei sunt puse 185 obiecte de deosebită natură.

Mișcarea culturală.

»Astrac. Adunarea generală cercuală a despartământului IV Sibiu, se va ține Dumineca 18/31 Maiu n. c. în Ocnă superioară. Biroul despartământului avizează, ca în programul publicat să se schimbe punctul referitor la prelegerea economică. Să anume, în locul prelegerii anunțate despre »foloasele comasările«, va vorbi invățătorul pensionat Romul Simu despre »stupărit, o temă actuală și de interes general. Ar fi de dorit, ca dintr-o lăbulorii progresului cultural că mai mulți să însoțească pe membrii comitetului la Ocnă. Plecarea va fi cu trenul de 7 și jumătate dimineață. Informațiuni mai detaliate se pot lua de la secretarul despartământului.«

In amintirea lui Ciprian Porumbescu, Comitetul Reuniunii de cântări din Lugoj — scrie »Drapelul« — a stabilit în ședință să țină Dumineca, detaliile serbării aniversării de 25 de ani ai morții regretei noastre compozitor. În ziua morții, 25 Mai v. (7 Iunie n.) se va celebră parastas în ambele biserici din Lugoj, apoi va urmări la orele 11 din zi matineul în pavilionul hotelului »Concordia«, în care va rosti dl președinte dr. Aurel Văleanu discursul de deschidere, iar dl dr. V. Brâncușe va face o dare de seamă asupra activității lui Ciprian Porumbescu, intercalându-se în această dare de seamă mai multe piese de ale compozitorului serbătorit, executate de corul Reuniunii sub dirigenta dlui Ioan Vidu. Programul detaliat se va publica în curând. În aceeași zi se va face prin corul »Ciprian Porumbescu« din Suceava serbare oficială la mormântul compozitorului în Stupca, cu care ocazilune se va sfîrși peatră mormântală renovată. Tot în ziua aceea vor aranja serbări — după cum suntem informați — societățile corale »Carmen« din București, »Dolna« din Turnu-Severin. Aici în noi încă se va serbă în mai multe locuri. Știre pozitivă avem numai din Dalboșești, unde se va aranja un matineu. Știri de pregătiri avem și din Brașov. În Sibiu se va serbă Dumineca ce urmează după aniversarea morții, reprezentându-se cu aceea ocaziune opera »Craiu nou«.

Din străinătate.

Situatia în Maroc. Speranțele pe care Franța și le-a pus în victoria sultanului Abdul Azis, încep să dispare. Mulay Hafid căștigă zilnic teren în cercurile oficiale din Paris și îndată ce rămâne

în stăpânirea capitalelor Fez și Meknes și căștigă terenul în Tanger, atunci Franța va trebui să ție seama de Mulay Hafid și de doleanțele sale.

— Ministrul de externe Alfonso de Salazar, a declarat că incidentul din Casablanca nu trebuie privit ca un conflict internațional și că imediat ce imprejurările vor permite, trupele spaniole vor fi rechemate din Casablanca.

In orice caz însă guvernul va cere lămuriri și în urma anchetei ce se va întreprinde, vinovații își vor primi pedeapsa.

— La Senat, răspunzând la mai mulți oratori, în privința recentelor incidentelor din Casablanca, ministrul de externe declară că trupele spaniole împilnesc în mod demn rolul care le privesc după actul din Algesiras. Incidentul este obiectul unei anchete; în orice caz, demnitatea trupelor spaniole nu a fost atinsă.

NOUTĂȚI.

ARAD, 27 Maiu n. 1908.

— Jubileul unui filo-român. Ieri Luni s'a serbat în comuna sa natală Potsyn (Boemia) a 60 aniversare a nașterii cunoscutului savant și filo-român dr. Ivan Urban Iarnik, profesor de limbi romane la universitatea din Praga. Jubiliantul care vorbește și scrie perfect românește, de 30 ani urmărește desvoltarea limbii și literaturii noastre.

Dr. Iarnik a fost ales în anul 1879 membru corespondent al Academiei române și membru onorific al »Asociației transilvane«. Afară de aceia a făcut parte din comisiunea dicționarului limbii române, sub conducerea lui A. Philipide. În deosebi jubilantul ne-a făcut servicii prețioase, mai cu seamă în 1891, când o societate de români în frunte cu dr. Aurel Mureșeanu, directorul »Gazetei Transilvaniei«, au vizitat frumoasa expoziție din Praga.

Dr. Iarnik a fost rector al universității cehe din Praga, și este membru al academiei cehe și președinte al mai multor societăți culturale. În anul acesta voia să se retragă la penzie, după 30 ani de serviciu, dar autoritățile școlare l-au rugat să rămână în funcție; d-sa a primit, dar cu condiție ca să țină cursuri numai asupra limbii și literaturii române.

Urâm viață lungă ilustrului jubilar.

— Călătoria regelui Petru la Viena. Preșârbescă aduce știrea că regele Serbiei Petru va căcea în timpul din urmă curtea din Viena.

Din Berlin se telegraflază că în cercurile politice știrea aceasta este primită cu reseră — se susține că și presupunerea unei suflare de călătorie este lesă majestate. Francisc Iohann va primi un astfel de bărbat cum este regel Serbiei Petru, al cărui nume este terifiant regicidul dela Belgrad. Curțile domnilor de Europa în timpul din urmă au ajuns să poștioneze astfel de documente, din care se învereză că regele Petru a pus la cale regicidul din 1903,

— Greva cu foame a studenților universității mănenegreni. În Ianuarie a. c. au fost arestați în Caiaro patru universitari mănenegreni, acuzați fiind că ar fi luat parte în conjura planuită contra familiei principale din Mănenegru. Autoritățile militare austro-ungare din Caiaro au denegat extradarea acestor studenți. Studenții au început Dumineca grevă cu foame deoarece nu sunt duși înalte judecătorie.

Cauza întârzierii este că autoritățile din Caiaro așteaptă sfârșitul procesului despre atentatul cu bombe din iarna aceasta.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

Mișcare de monumen-

Fabricație proprie din marmoră, granit, seznit, labrador etc., din pietre de mormânt magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Cancelaria și magazinul central: Kolozsvár, Dózsda-U. nr. 21. Telefon 602. Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpaták.

Solidaritatea slavilor. »Societatea pentru solidaritatea slavilor« prinde zilnic noi aderanți. În fruntea ei se află deputatul Miljutin. Într-un interviu acordat, conducătorul societății arată intenția de a creînă filiale în toate țările slave.

Starea timpului în România — ca pe la noi. În toată țara timpul se menține călduros, iar lipsa de ploae este mai prezentă mult simțită.

Presiunea atmosferică de și în ultimele 24 de ore s'a coborât cu 4 la 5 milimetri, este însă ridicată, ea fiind în mijlociu către 763 mm.

Această valoare este cu 3 milimetri mai ridicată ca cea normală.

Afără de localitățile din Dobrogea și dela munte, prezentind termometrul a trecut ziuă de plus 25 gr., ajungând la plus 31 gr., la Armășești (Ialomița) și Alexandria (Teleorman).

Noaptea în general răcoroasă și multe părți rouă; cea mai coborâtă temperatură fiind plus 5 gr. la Babadag.

Vântul suflă potrivit mai în toată țara, menținându-se în Moldova dela S. și S. E., iar în Muntenia dela E. și N. E.

Acum cerul s'a înorat puțin pe alocuri în vestul Munteniei și în nordul extrem al Moldovei.

N'a plouat nicăieri.

Cenzură de profesor. Dl Dumitru Lazăr din Brașov, actual profesor suplent de științe naturale din Năsăud, a dat cu succes cenzura de profesor la Budapesta.

Charcot spre polul sudic. — Cunoaștem fermurile continentului din apropiere de Polul Sud, dar nu continentul Insuși. E de crezut că e o întindere uriașă de pământ acoperit cu ghețari, așa de mare că Europa și Australia luate împreună. Munții de gheță rupți din ghețarii, care cad în mare, împedează mersul vapoarelor la miazăzi de Australia, Africa și America. Ar fi de mare folos să se știe unde anume se fac ghețarii și ce curenti li mână. Doctorul Charcot, sprijinit de Academia de științe din Paris, ajutat cu 600 mii de franci de guvern și cu alte sume de societatea de geografie, de site societăți și de particulari, va conduce călătoria de cercetare. Vasul va fi de lemn, ca al lui Nansen și ca »Belgica«. Vasul e gata. Numele lui e »Pourquoipas?«

Lista civilă a regelui Manuel. Din Lisabona se anunță, că la Camera, ministrul finanțelor a prezentat o propunere, stabilind dotajia anuală a regelui la 365 contos de Reis, aceeași ca dotajia fostului rege Dom Carlos.

Mitropoliții greci contra bisericilor românești. Mitropolitul grec din Corița a adresat patriarhului din Constantinopol un memoriu, prin care cere ca Patriarhul să protesteze pe lângă Poartă, pentru biserică dată românilor în comuna Pleasa.

Mitropolitul din Florina (Bitolia) a cerut și el dela patriarhi spre a se opri românilor de a avea paraclis în orașul Nevesca.

Atac contra lui Roosevelt Schaw, fost secretar erarial al statelor unite Dumineacă, în banchetul societății comercianților a lăsat un toazt, care a produs mare senzație, deoarece a fost îndreptat contra președintelui Roosevelt. Între altele a declarat, că guvernul statelor unite stă în serviciul unui dictator. Situația — a zis Schaw — este foarte gravă și se pare deja că un președinte fără suflare și îngânat va fi până în înființat în fruntea statelor unite.

Roosevelt — zice Schaw — a fost mituit de regii dolarilor, luându-i pe aceștia în apărare și fără îndemnul de toate machinațiile politice.

Constituirea șefilor de bande greci. La 27 Aprilie trecut, scrie »Românul dela Pind« a avut loc o constituire secretă a tuturor șefilor de bandă greci din Vilațul Salonic. S'a hotărât ca să se sporească numărul și mijloacele de terorizare ale bandelor grecești contra românilor din Macedonia. Constituții la fel, cu o săptămână înainte, au avut loc la Bitolia. Consiliul în rapoar-

tele lor către legaționi afirmă că aceste consfătuiri au fost lăuate cu consimțământul autorităților, care aveau cunoștință de ele și se miră că, n'au vrut să pue mâna pe bandișii greci.

Copiii le este oprit fumatul. Comitatul Zăluț a dat o ordinație, conform căreia copiii sub etatea de 15 ani le este oprit fumatul. Vânzătorii de lutu și de chibrite, călcând această ordinație, pot fi pedepsiți până la 100 cor. Aceasta ordinație obligă deosemenea și pe părinți și tutori ca să supraveghieze copii lor, ceea ce e și natural, fiindcă în sensul legilor în vigoare pe copii nu-i poți pedepsi.

Ar fi de dorită generalizarea acestei ordinații.

Prizonieri evadați din închisoare. Ieri seară la Tiflis 19 prizonieri au scăpat ajutați fiind de un necunoscut, care a ucis sentinelă dela ușa închisorii și a zvărtilit o bombă în localul corpului de gardă, așa că prizonierii care se plimbau în curtea închisorii au fugit spre o mănăstire din vecinătate, unde erau așteptați de compliciti, aceștia au zvărtilit 2 bombe contra următorilor.

Nu se cunoaște numărul morților.

O bandă sărbească atacând un sat. În urma căderei din nou sub autoritatea exarhatului a satului neosârbesc Olnovce, bandele sărbești și-au reincep activitatea în districtul Egri-palanka.

Eri o bandă a atacat satul Stratchin omorând 6 persoane și dând foc la 10 case.

Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Circul Schmidt continuă în fiecare seară să atragă publicul din Arad. Programul fiecărei seri este variat și cei doi atleți ruși atrag în deosebi.

Leacul tuberculozel descoperit de naturalistul »Dinșoreanu« se trimite cu postă după primirea costului de 30 lei. Podul Vadului, prin Câmpina (România).

Faza fragedă și mâna albă este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai acestea s'au adeverit ca adevărat bune în contra plăstruilor, petelor de ficat, coșuri, mătitări, roșeață mânălor. Dă feță și mânălor frăgezime și coloare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: Tonay Imre și Wachsmann Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Felurimi.

Sir Robert Hart despre Chinezi. Metropola Angliei are de curând un ospeț interesant în persoana directorului de vămi chinez Sir Robert Hart, care după o absență de cinci-zeci și patru ani s'a întors în patria sa veche. Hart e de origine din Irlanda și era abla de 18 ani când a intrat în serviciul de tâlmaciu la consulatul britanic din China. Azi e unul dintre acei oameni puțini, care stăpânește limba chineză în scriu și citire perfect și din pricina asta chinezii stimărează în el nu numai pe omul la înălțimea chieamărelor sale, ci și pe cunoșătorul critic al literaturii chineze. Sir Robert a declarat unui ziarist, că Europa în viitor va avea să se ocupe nu numai cu chestiunea galbenilor (popoarele Aziei de-a răsărit), ci și cu primejdia galbenă. Aceasta se impune cu siguranță cu care urmează ziua după noapte. Chinezii sunt oameni inteligenți din fire, sărăcioși și cultivați. Numărul lor trece peste patru sute milioane și massa asta gigantică e deja azi pe cale să scuture definitiv jugul tuturatului străin.

— Cu patruzeci de ani înainte — a zis Sir Robert — Ven Hsiang, mandarin chinez, mi-a spus următoarele: Voi toți Vă întreceți în a ne deștepta pe noi și astăzi vă și reușii, dar o să vă pară rău, deoarece dacă va sosi vremea când vom fi deșteptați, vom merge mai departe decât dorîți voi. și are dreptate. Peste 50 de ani în China vor fi peste 20 milioane de boxeri, care vor alunga străinii și vor purta flamura chineză prin niște țări, care mai nici nu visează de așa ceva.

Pe boxerii i-a caracterizat astfel:

Sunt firm convins, că boxerii stăpânesc niște forțe magice, nouă cu totul necunoscute încă. El murmură rugăciuni curioase, neobișnuite, apoi cu ochii aproape ești din orbile se dau pe spate. După scurtă vreme se ridică iarăși și dau dovezi de un fanatism, de o putere și de un curaj atât de extraordinar, cum nu se obisnuște la oameni de rând.

Sir Robert afirmă că chinezii în ce privește inteligență, cinstea, curiositatea, simțul de dreptate, hărnicia și nepretențiositatea întreg toate popoarele. A istorisit apoi, că într-o carte străveche, ce s'a tipărit înainte cu 2000 de ani, s'a găsit descrierea unui scris miraculos, care redă fidel toate sunetele și sunourile din natură, cu alte cuvinte era strămoșul fonograful de azi.

Cine cunoaște temeinic pe chinezii — adaogă Sir Robert — îi îndragește fără îndoială.

Promisiunile lui Andrásy. Când se va prezintă reforma electorală?

— Ședința dela 27 Maiu a Camerei —

— Prin telefon. —

Inainte de a se trece la interpelații se discută chestiuni de imunitate.

Comisia de imunitate propune suspendarea imunității mai multor deputați, între cari Coriolan Brediceanu, Ivanka, Blaho și Szklcsák.

Vorbește C. Brediceanu apărând pe Ivanka, Blaho și Szklcsák, încatra cărora se descarcă furia șovinismului intolerant prin noi prigoniri și șicane.

Ivanka și Blaho sunt ceruți de procuratorul pentru pretinse agitații împotriva »ideii«.

In butul tuturor argumentelor aduse de C. Brediceanu Camera suspendează imunitatea numișilor deputați.

Dr. Aurel Vlad cere să se declare vătămarea imunității deputatului C. Brediceanu, căruia viceprezidentul Rakovszky i-a fost luat cuvântul prin volnicie.

Comisia de imunitate se declară necompetentă în chestiunea aceasta.

Se discută apoi alte cazuri de imunitate și se extradă mai mulți deputați.

Se trece la propunerile comisiei juridice. Se discută proiectul lui Csizmaria relativ la reforma procedurei penale.

Urmează interpelațiile.

Se ridică ministrul de interne Andrásy să răspundă unei vechi interpelații ce i-a adresat o socialistul Mezőfi cu privire la reforma electorală.

Declară cu certitudine, că proiectul se va prezinta la toamnă și se obligă că deja în Septembrie. Amânarea a fost necesară, ca spiritele să se poată calmă. Tara, guvernul și partidele au nevoie, după atâta muncă, de vacanțe liniștite.

Tot din cauza asta nu destăinuiește nimic deocamdată în merit. Atâtă poate premite, că mulți nu și vor vedea dorințele împlinite, El disconSIDERĂ dorințele acestor elemente, care nu lucrează în interesul binelui țării întregi.

Nu comunică nimic în merit, că nu e necesar și n-ar fi bine. Va găsi el ocaziune să desvălească tainișele reformei la timpul său. Încă înainte de prezentarea proiectului va defini în generalitate principiile pe baza cărora a alcătuit reforma.

Dacă prezintă proiectul deja în primăvară, discuția de bună seamă se estindea în vremea peste vacanțele de vară și astfel

tebuia întreruptă. Dorește ca reforma să fie desbătută temeinic, căci e de cea mai mare influență în viitoarea dezvoltare a țării.

Incheie prin a-și întâri promisiunea, că proiectul îl va prezinta cu siguranță la toamnă.

Mezofi nu ia la cunoștință răspunsul ministrului, neavând nici o garanță că ministrul își va și împlini promisiunea. Multe a mai promis Andrásy!

Camera însă ia răspunsul la cunoștință.

Interpelează apoi Szemrecaș în chestia terorismului cel exerciază partidul socialist democrat asupra muncitorimei.

Andrásy declară cu emfază de aristocrat că nu se teme de socialisti. Va lăsa măsurile celea mai riguroase pentru înfrângerea uneltirilor socialiste. Va asimila întreaga poliție asupra lor.

Camera a luat la cunoștință și acest răspuns înțelept.

Cu aceasta ședință s'a terminat.

Ultime informații.

— Prin telefon. —

S'a rostit verdictul în procesul ucișărilor dela Dános.

Toată lumea va primi cu surprindere senzaționalul verdict al curții cu jurați din București rostit în procesul scârboaselor crime dela Dános. Jurații s'au scutat azi deja la orele 7 și toată înainte de amează s'au sfătuit și au cumpănat lungul canon de întrebări ce li s'a pus de tribunal. La orele 10 și jumătate președintele l-a invitat pe șeful curții cu juri să dea cetire verdictului.

Justiția s'a rostit în chipul următor: Jurații i-a găsit vinovați de omor premeditat și intenționat pe Trokar Marcsa, Balog Tata, Sztojka Bajka, Parnó, Lakatos Kuna și Lakatos Dola.

Criminalitatea celorlați inculpați s'a stabilit de asemenei, dar calificația crimei e mai atenuantă.

Lakatos Róza a fost achitată.

Sentința se va aduce deja de seară, ori cel târziu Vineri.

Se prevede că cei șeasă tători găsiți culpabili de crime capitale vor fi osândiți la moarte prin streang.

Sentința de moarte astă de formidabilă nu se mai găsește în analele criminalității, ci numai doar pe vremea bandelor de fălahari din Bakony.

Delegațiunile. Camera — așa spun combinațiunile — va alege pe delegați încă înainte de vacanțele de vară. Delegații se vor întîlni la București în luna Septembrie. Parlamentul își va reîncepe activitatea numai după ce vor termina consultațiunile delegaților. Ajurnarea dietei se va face prin autograf regal ca astfel să se previe eventualitatea convocării ei de către deputați.

BIBLIOGRAFIE.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Concert, petreceri.

Teologii din Blaj invită la concertul pe care îl vor da în ziua de 4 Iunie (sărbătoarea Înălțării Domnului), în sala de gimnastică a gimnaziului din loc, cu binecuvântările concurs al domnului profesor Iacob Mureșanu. Venitul curat este destinat fondului pentru înființarea unui orfanotrofiu.

Dela judecătorii.

S. Socialist condamnat. Tribunalul din Satu Mare-Ujhely a osândit pe studentul universitar, Vince Sándor, secretarul partidului socialist de acolo pentru agitație la 6 luni temniță ordinată. Tabla regescă din Kassa — după cum se vede — a ridicat sentința la un an temniță ordinată.

S. Thaw nebun. Tribunalul din New-York a decis ieri în chestia eliberării lui Thaw. Sentința este următoarea: deoarece Thaw este nebun și prin aceasta siguranță publică amenință, nu va fi eliberat.

Thaw a dat recurs de nulitate în contra acestei sentințe.

Postă Administrației.

Nicolae Balan, Balșfașul de sus. Am primit 12 ca săb. pâna 1 Octombrie 1908.

ECONOMIE.

Punerea petrei fundamentale a nouului palat al Camerei de Comerț și bursei din București. Dumineacă s'a serbat cu o deosebită solemnitate, punerea petrei fundamentale, a nouului palat al Camerei de Comerț și bursei din București. Locul ales pentru această ceremonie a fost boltă rotunjită de deasupra sălii pentru bursei.

Au luat parte la această serbare domn G. G. Assan, președintele Camerei de Comerț și al S. Prager vicepreședintele Camerei, dl Chr. Stăvovici și toți membrii Camerei de Comerț din București, împreună cu delegații camerelor din provincie.

La orele 10 și jumătate sosesc A. A. L. L. Regale, principalele Ferdinand și principesa Maria împreună cu prințul Carol și Elisabeta, care au fost întâmpinăți de dl ministrul Anton Carp, ministrul de finanțe, dl Dim. Sturdza, președintul Consiliului de miniștri, dl Spiru Haret, ministrul de instrucție, Em. Costinescu, ministrul de finanțe, dl Ionel Brătianu, ministrul de interne, dl Toma Stelian, ministrul de justiție, domnul Avramescu, ministrul de răsboi, dl Emil Petrescu, prefect al capitalei, dl Vintilă Brătianu, primarul capitalei, dl Boteșcu ajutor de primar, I. Kalnderu, administratorul domeniilor Coroana, Teodor Rădulescu, directorul Casei de Depuneri, I. G. Saita și N. Moroianu deputați, Morandini, I. Stolcovici, Golescu, directorul Băncii Agricole, T. Manicătide, N. S. Mamulea, I. R. Rădulescu, Toma Dobrescu, dr. Angelescu, Nicolau, președintul societății farmaciștilor, I. Boambă, directorul Comerțului și Societății Steaua Română, T. Tanasescu, comisarul guvernului la bursă, Gr. Alexandrescu, industriaș, dr Urbeanu, colonelul Tanasescu, comandanțul pieței și dl R. von Ridestean, atașat comercial al Austro-Ungariei.

Altețele lor se opresc în fața unui frumos umbrar, împodobit cu frunze de stejar și ramuri de brad sub care după datina strâmoșească se oficiază slujba pentru sfintirea apei de către I. P. Sa Arhiepiscop și mitropolit al Moldovei și Sucevei dr. D. Partenie S. Clinceni.

După ceremonie la cuvântul domnului G. G. Assan președintele Camerei de Comerț, care într-o scură și esențială cuvântare arată importanța a cestei instituții, rolul său în stat, folosirea pe care le-a adus Comerțului și Industriei privilegiate la bunul lor mers. Dsa face un scurt istoric al Camerei de Comerț din București anunțând pe toți președintii și secretarii Camerei. Vorbește de greutățile întâmplate pentru ridicarea acestui palat care să corespundă necesităților moderne și sfărșește aducând urări MM. LL. Regale și Re-

giini protectori ai industriei și comerțului în România precum și AA. LL. Regale care au primit a lăsă parte la această solemnă ceremonie.

Călduroasei cuvântările a diul președint al Camerei răspunde domnul ministru de Comerț și Industrie.

D. A. Carp începe cuvântarea sa prin a face o scură dare de seamă a eforturilor noastre în domeniul comercial și industrial. Dsa arată progresele realizate de noi în decursul timpului înșinind mai ales asupra celor două date, care vor rămâne în istoria noastră economică: 1867 atunci când noi eram tributarii statelor strelne și 1886 atunci când România începe să cucere un loc de debucu pe piețele strelne încât ajunge să-și stabilească să comerțual cu o cifră medie de 84 milioane excedent de exportațional.

Termină spunând că guvernul va da totdeauna sprijinul său Camerilor de Comerț și în special Camerei de Comerț din București menit să protegeze interesele Comerțului și Industriei. D. Ministrul face călduroase urări pentru MM. LL. Regale și Regina protectori ai Industriei și Comerțului din țară precum și pentru AA. LL. Principalele Ferdinand și Principesa Maria cu Augusta lor familie.

După terminarea cuvântărilor, dl Tudor Rădulescu, fost secretar al Camerei de Comerț și Director al Casei de Depuneri dă cître actului comemorativ.

Ceremonia se termină în oarele 12 după ce toți asistenții au fost fotografiati împreună cu AA. LL. Regale.

Alegere de contabil. Ni se scrie: »Dr. Ignaciu, nou institut de credit și economii din Beiuș, având ca director executiv pe dl. advocat dr. I. Ciordăș, a ales de prim contabil pe dl Ioan Petra, fost funcționar mai mult timp la Institutul Bihorean din Oradea-Mare.

Borsa de mărfuri și efecte din București.

București, 14 Maiu 1908

INCHIERTA la 1 ORĂ:

Oră pe Oct. 1908 (100 kg.)	20:44 - 22.70
Secară pe Oct.	17:87 - 17:88
Ovă pe Oct.	13:90 - 13:92
Ceaurea pe Mai 1908	13:14 - 13:16

INCHIERTA la 4 ORĂ:

Oră pe Mai	22:86 - 22:88
Secară pe Oct.	17:86 - 17:88
Ovă pe Oct.	13:90 - 13:92
Ceaurea pe Mai 1908	13:20 - 13:22

Prețul cerealelor după 100 kg. s'a fost următorul:

Oră	De Tisa	74 K. 22-23 K. 70 fil.
Din comitatul Albei	75 >	23 > 45
De Pesta	74 >	21-23 > 60
Bănești	74 >	21-23 > 40
De Bacău	74 >	22-23 > 50
Săcară	— >	20-20 > 30
Orzul de nutreț, cvalit. I.	— >	13-13 > 80
> de cvalitatea II.	— >	13-13 > 50
Ovă de	I. — >	14-15 > 20
> II. — >	14-14 >	80
Cucuruz vechiu	— >	>
nou	— >	13-13 > 35

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.

Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale therapiilor fizicale și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în regiunea românică și sănătoasă.

Postă și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecțe stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiață (jégesz).

E singura măngăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Dl învățător-director Z. Szőke Albert din Panczehi îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiață l-am primit cu mare bucurie, că în trei rânduri și anume la durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l-am folosit cu deplin succes. Il recomand căldurosori-șici, căci e o adevarată binecuvântare pentru cel-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simt de slăbiciune, la esotarea după lucru greu, la impunături din coastă, la scintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc., după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de ghiață** a întrecut d-tale — Spirit de ghiață toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă sase sticle mici din vestitul —

Spirit de ghiață (jégesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte căldurosori-șici.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiață.

Atkár Bander Gábor, măsar.

E cu neputință a însira nenumăratele pistole de recunoștință și mulțamită, prin cari e cibat **Spiritul de ghiață**.

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticla mare 1 cor. 20 fil., sticla mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe etichetă.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

• Să ne ferim de imitaționi.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca în America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de impletit în casă **Kötögép vállalat, Szeged,** strada Iskola nr. 18.

Prăvălie de export „Mercur”

Cea mai bună și mai tare coasă din lume e totuși celebră

Coasa „TRANSVAL”

și numai aceea e veritabilă pe care e marca celor trei conducători ai Burilor.

Să nu negligeze nimeni dar să o comande această coasă dela singurul negățător

Grauer Mihály

Mercur Kivitelli Áruház — Kőbánya
Óhegy utca nr. 9.

Prețurile acestor coase celebre:

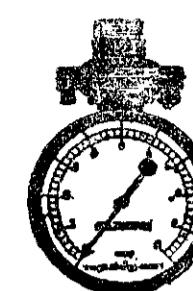
De 60	emtr . . .	fl. 95 cr.
De 65	" . . .	1 " — "
De 70	" . . .	1 " 05 "
De 75	" . . .	1 " 10 "
De 80	" . . .	1 " 15 "
De 85	" . . .	1 " 20 "
De 90	" . . .	1 " 30 "

După fiecare 10 bucăți se dă una rabat la 20, de bucăți 2 coase gratuit și două tablouri frumoase de răsboi, deja la 5 bucăți plătesc eu porto.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. technique.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparații de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerie electrice, telefoane, gramofoane și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi care desvoaltă gaz și boicete de lumină.

Mașini de cusut mănuși și blănării. Stăpitor de troscotel, economizator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

Mijlocul cel mai bun de înfrumusețare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumusețare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORCAN 1 coroană 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vind în coloare albă, roza și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroană 40 fileri.

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumusețarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui **Temesváry József**

„apotecar”
Szeged, Petőfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

421 szám/1908 végrhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1908 évi 136 P. számu végzése következetében dr. Ispavnic Sevér aradi ügyvéd által képviselt Nedeszki Dimitrie javára Ozv. Bozgán M. né szül. Kocsobán F. ellen 648 K. s jár. erejéig 1908 évi március hónap 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 636 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok és egyéb ing. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-radnai kir. járásbiróság 1908 évi V. 73/2 számu végzése folytán 648 kor. tökekövetelés, 1/3% váltođi és eddig összesen 76 korona — fillérben birólag már megállapított költségek erejéig, Ozv. Bozgán M. né szül. Kocsobán Floare mondlaki lakásán leendő megtertására

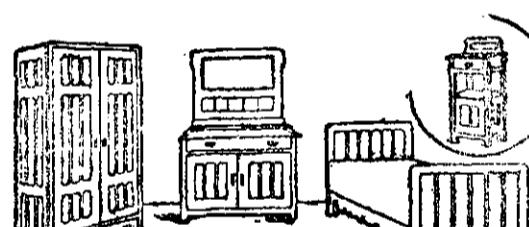
1908 évi május hónap 29-ik napjának délelőtti 12 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radna, 1908 évi május hónap 10 napján.

Smikáli János,
kir. bir. végrehajtó.

Fabrică de mobile.

Cele mai iftin isvor de a procura mobile
e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteli etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru biurouri de cancelarie și bolte, pregătirea meselor de biliard după desemne date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei mășăritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plăabil în rate lunare.

In așteptarea comandelor, rămân
cu deosebită stima:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

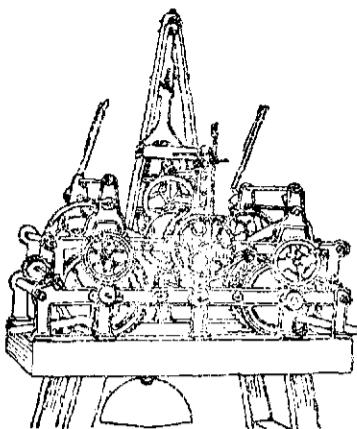
Gyárváros, 3 Király-u. 6.

Oravicza

Pt-uteza.

Iosif Grábner, Szombathely

Fabrică

Ciasornice de turn,
cari se trag tot la 8 zile,
pentru biserici, case comu-
nale, castele și școli;
cu mehanismul cel mai bun
și mai nou și execuțare sol-
idă. Pentru preoți și e-
pitropi se dă și cu plă-
tirea în rate.

Trimite budget și pri-
mesc repararea ciasor-
nicelor de turn.

Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Mare prăvălie de ciasornice și bijuterii în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis în Arad, colț cu strada Forray și Rákoczy (lângă impletitoarea ** de ciorapi Szállassy) corespunzător pretensiilor de azi **

• o prăvălie de ciasornice și bijuterii •

unde primesc tot felul de reparaturi de ciasornice cu garanție pe 3 ani. În depozit tot felul de ciasornice de buzunar, de perete și pendule precum și obiecte de aur și argint, execuția cea mai fină. Primesc bilete de amanet și rupturi de — aur, prețuri mari, sau le schimb. — Solicit părținirea on. public, cu dinstinsă stima: **HIRSCH JENÖ**, ceas. și aurar.

Dela administrația „Tribuna“ din Arad Deák Ferencz 20,
se poate comanda

„Cantorul Bisericesc”

cea mai bună carte pentru cântă-
reții noștri, preoți și învățători.

Înlocuită de GEORGE BUJIGAN, învățător.

Cel mai potrivit dar
de Rusalii bisericilor.

Cartea se estinde pe 420 pagini mari
și este aprobată din partea forurilor
bisericești competente. :: :: ::

Prețul broșat 10 cor., legat în pânză 12 cor., legat în jum.
piele 14 coroane, legat în lux 16 coroane. Porto poștal 82 fileri.

Exemplarele se compactează în Budapesta
la cea dintâi legătorie de cărți și execuția
lor este o adevarată artă în măestria
comparatoriei.

Gine vrea să ajungă cât mai îngrabă în po-
sesiunea crății, numai de aici să o comande.

Ioan Radac

librar

Stefan Radonici
croitor.

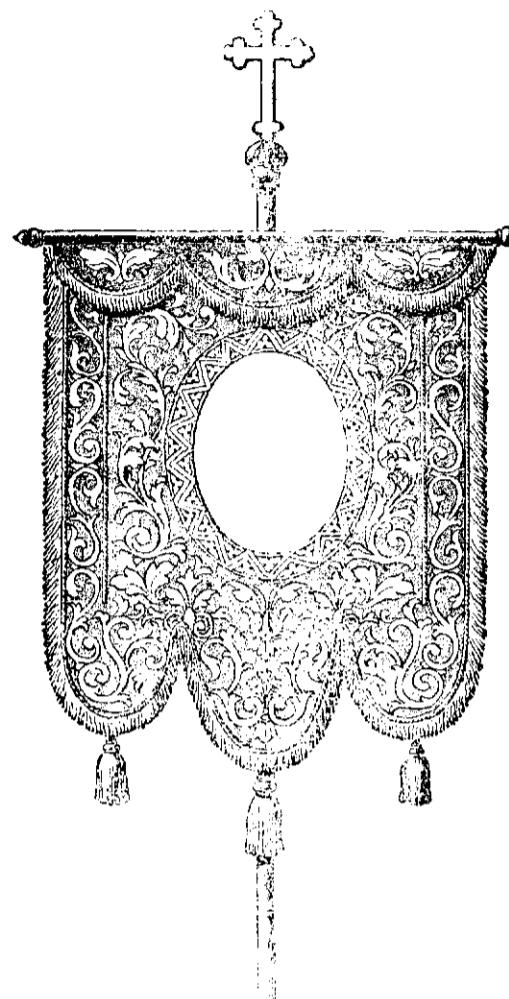
Pregători de
obiecte necesare
la biserici în
Chichinda mare.

Pregătește
reverenzi
și alte haine tre-
buincioase la de-
curgerea serviciu-
lui divin pentru
**preoți, dia-
coni și copii**,
cari poartă lumi-
nă-
rile, precum și
p r a p o r e.

Corespondențele
și banii sunt a se
trimit la adresa:

Radák János

Nagykikinda
Nr. telefonului 84.

• Acuma a sosit •

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

■ ■ ■ Prețul unei sticle 2 coroane. ■ ■ ■

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spiritul Reuma

Incercat de atâtea ori cu succes.

■ ■ ■ Prețul unei sticle 80 fileri. ■ ■ ■

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.